

Приложение
к приказу Министерства образования и науки Кыргызской Республики
от «16» июня 2021 г.
СОГЛАСОВАН
5-78/1

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ СТАНДАРТ
ВЫСШЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

Направление 570013 Звукорежиссура (по областям применения)

Квалификационная степень: Звукорежиссер кино и телевидения, педагог

Квалификация: Специалист

Бишкек 2021

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Настоящий Государственный образовательный стандарт по специальности 570013 **Звукорежиссура (по областям применения)** высшего профессионального образования разработан уполномоченным государственным органом в области образования Кыргызской Республики в соответствии с Законом "Об образовании" и иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики в области образования и утверждён в порядке, определённом Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Выполнение настоящего Государственного образовательного стандарта является обязательным для всех вузов, реализующих профессиональные образовательные программы по подготовке специалистов, независимо от форм собственности и ведомственной принадлежности.

1.2. Термины, определения, обозначения, сокращения

В настоящем Государственном образовательном стандарте высшего профессионального образования используются термины и определения в соответствии с Законом Кыргызской Республики "Об образовании" и международными договорами в сфере высшего профессионального образования, вступившими в силу в установленном законом порядке, участницей которых является Кыргызская Республика:

- основная образовательная программа - совокупность учебно-методической документации, регламентирующей цели, ожидаемые результаты, содержание и организацию реализации образовательного процесса по соответствующему направлению подготовки;
- направление подготовки - совокупность образовательных программ для подготовки кадров с высшим профессиональным образованием различных профилей, интегрируемых на основании общности фундаментальной подготовки;
- профиль - направленность основной образовательной программы на конкретный вид и (или) объект профессиональной деятельности;
- компетенция - заранее заданное социальное требование (норма) к образовательной подготовке ученика (обучаемого), необходимой для его эффективной продуктивной деятельности в определенной сфере;
- кредит - условная мера трудоемкости основной профессиональной образовательной программы;
- результаты обучения - компетенции, приобретенные в результате обучения по основной образовательной программе модулю.
- общенаучные компетенции - представляют собой характеристики, являющиеся общими для всех (или большинства) видов профессиональной деятельности: способность к обучению, анализу и синтезу и т.д.;
- инструментальные компетенции - включают когнитивные способности, способность понимать и использовать идеи и соображения; методологические способности, способность понимать и управлять окружающей средой, организовывать время, выстраивать стратегии обучения, принятия решений и разрешения проблем; технологические умения, умения, связанные с использованием техники, компьютерные навыки и способности информационного управления; лингвистические умения, коммуникативные компетенции;
- социально-личностные и общекультурные компетенции - индивидуальные способности, связанные с умением выражать чувства и отношения, критическим осмыслением и способностью к самокритике, а также социальные навыки, связанные с процессами социального взаимодействия и сотрудничества, умением работать в группах, принимать социальные и этические обязательства;
- профессиональный стандарт – основополагающий документ, определяющий в рамках конкретного вида профессиональной деятельности требования к ее содержанию и качеству и описывающий качественный уровень квалификации сотрудника, которому тот обязан соответствовать, чтобы по праву занимать свое место в штате любой организации, вне зависимости от рода ее деятельности.

1.3. Сокращения и обозначения:

В настоящем Государственном образовательном стандарте используются следующие сокращения:

ГОС - Государственный образовательный стандарт;

ВПО - высшее профессиональное образование;

ООП - основная образовательная программа;

УМО - учебно-методические объединения;

ЦД ООП - цикл дисциплин основной образовательной программы;

ОК - общенаучные компетенции;

ИК - инструментальные компетенции;

ПК - профессиональные компетенции;

СЛК - социально-личностные и общекультурные компетенции.

2. Область применения

2.1. Настоящий Государственный образовательный стандарт высшего профессионального образования (далее - ГОС ВПО) представляет собой совокупность норм, правил и требований, обязательных при реализации ООП по специальности **570013 Звукорежиссура (по областям применения)** является основанием для разработки учебной и организационно-методической документации, оценки качества освоения основных образовательных программ высшего профессионального образования всеми образовательными организациями высшего профессионального образования (далее - вузы) независимо от их организационно-правовых форм, имеющих лицензию или государственную аккредитацию (аттестацию) на территории Кыргызской Республики.

2.2. Основными пользователями настоящего ГОС ВПО по специальности **570013 Звукорежиссура (по областям применения)** являются:

- администрация и научно-педагогический (профессорско-преподавательский состав, научные сотрудники) состав вузов, ответственные в своих вузах за разработку, эффективную реализацию и обновление основных профессиональных образовательных программ с учетом достижений науки, техники и социальной сферы по данному направлению и уровню подготовки;
- студенты, ответственные за эффективную реализацию своей учебной деятельности по освоению основной образовательной программы вуза по данному направлению подготовки;
- объединения специалистов и работодателей в соответствующей сфере профессиональной деятельности;
- учебно-методические объединения и советы, обеспечивающие разработку основных образовательных программ по поручению центрального государственного органа исполнительной власти в сфере образования Кыргызской Республики;
- государственные органы исполнительной власти, обеспечивающие финансирование высшего профессионального образования;
- уполномоченные государственные органы исполнительной власти, обеспечивающие контроль за соблюдением законодательства в системе высшего профессионального образования, осуществляющие аттестацию, аккредитацию и контроль качества в сфере высшего профессионального образования;
- аккредитационные агентства, осуществляющие аккредитацию образовательных программ и организаций.

2.3. Требования к уровню подготовленности абитуриентов.

2.3.1. Уровень образования абитуриента, претендующего на получение высшего профессионального образования с присвоением квалификации "специалист"- должен быть не ниже среднего (полного) общего образования или же среднее специальное профессиональное образование; или высшее специальное образование при условии владения абитуриентом объемом знаний, умений и навыков, соответствующих требованиям к выпускнику образовательных учреждений в области звукорежиссуры.

2.3.2. Абитуриент должен иметь документ государственного образца о среднем (полном) общем образовании, ил об окончании среднего профессионального учебного заведения или

начального профессионального учебного заведения, имеющего право выдачи аттестата о среднем (полном) общем образовании, или высшем профессиональном образовании.

3. Общая характеристика специальности

3.1. В Кыргызской Республике по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) реализуется ООП ВПО по отдельным специальностям.

Выпускникам вузов, полностью освоившим ООП ВПО по специальности и успешно прошедшим государственную итоговую аттестацию в установленном порядке, выдается диплом о высшем профессиональном образовании с присвоением квалификации "специалист".

Профили ООП ВПО в рамках специальности определяются вузом на основе отраслевых/секторальных рамок квалификаций (при наличии).

3.2. Нормативный срок освоения ООП ВПО по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) на базе: - среднего общего и специализированного музыкального образования; или среднего специального профессионального образования; или высшего специального образования при очной форме обучения составляет не менее 5 лет.

Сроки освоения ООП ВПО по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) по очно-заочной (вечерней) и заочной формам обучения, а также в случае сочетания различных форм обучения и использования дистанционных образовательных технологий, увеличиваются вузом от шести месяцев до одного года относительно установленного нормативного срока освоения при очной форме обучения.

Лицам, имеющим среднее профессиональное образование соответствующего профиля или высшее профессиональное образование предоставляется право на освоение ООП ВПО по специальности по ускоренным программам. Срок обучения при реализации ускоренных программ определяется по результатам переаттестации (перезачета) полностью или частично результатов обучения по отдельным дисциплинам (модулям) и (или) отдельным практикам, освоенным (пройденным) студентом при получении среднего профессионального образования и (или) высшего образования по иной образовательной программе.

Соответствие профиля среднего профессионального образования профилю высшего профессионального образования определяется вузом самостоятельно.

Сроки освоения ООП ВПО по специальности на базе среднего профессионального образования по очной форме обучения в рамках реализации ускоренных программ составляют не менее 4 лет.

При обучении по индивидуальному учебному плану вне зависимости от формы получения образования срок обучения устанавливается самостоятельно вузом.

При обучении по индивидуальному учебному плану лиц с ограниченными возможностями здоровья вуз вправе продлить срок по сравнению со сроком, установленным для соответствующей формы получения образования.

Иные нормативные сроки освоения ООП ВПО по специальности устанавливаются Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

3.3. Общая трудоемкость освоения ООП по специальности на базе среднего общего или среднего профессионального образования при очной форме обучения составляет не менее 300 кредитов (зачетных единиц).

Трудоемкость ООП ВПО по очной форме обучения за учебный год равна 60 кредитам (зачетным единицам).

Трудоемкость одного семестра равна 30 кредитам (зачетным единицам) (при двухсеместровом построении учебного процесса).

Один кредит (зачетная единица) эквивалентен 30 часам учебной работы студента (включая его аудиторную, самостоятельную работу и все виды аттестации).

Трудоемкость ООП по очно-заочной (вечерней) и заочной формам обучения, а также в случае сочетания различных форм обучения и использования дистанционных образовательных технологий обучения за учебный год составляет не менее 45 кредитам (зачетных единиц).

3.4. Цели ООП ВПО по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) в области обучения и воспитания личности.

3.4.1. В области обучения целью ООП ВПО по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) является:

Подготовка специалистов в области звукорежиссуры, позволяющего выпускнику успешно работать в избранной сфере деятельности, обладать универсальными и предметно-специализированными компетенциями, способствующими его социальной мобильности и устойчивости на рынке труда.

3.4.2. В области воспитания личности целью ООП ВПО по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) является:

формирование всесторонней и гармонично развитой личности с активной гражданской позицией, толерантностью, целеустремленностью и трудолюбием, коммуникативностью, и стремлением к совершенствованию своего профессионального, и культурного уровня.

3.5. Область профессиональной деятельности выпускников.

Область профессиональной деятельности выпускников по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) включает: звукорежиссура в области музыкального искусства, художественно-эстетическое просветительство и воспитание, педагогика, научные исследования.

3.6. Объекты профессиональной деятельности выпускников.

Объектами профессиональной деятельности выпускников по специальности 570013 Звукорежиссура (по областям применения) являются:

- произведения музыкального искусства в различных формах и жанрах;
- специалисты отделов музыкального искусства средств массовой информации;
- слушательская аудитория аудиопродукции в любом формате;
- слушательская и зрительская аудитории театров, телевидения, концертных залов, авторы произведений - искусства, творческие коллективы, исполнители, образовательные учреждения среднего и высшего профессионального образования, учреждения дополнительного образования, в том числе, дополнительного образования детей и общеобразовательные учреждения.

3.7. Виды профессиональной деятельности выпускников.

Специалист по направлению подготовки (специальности) 570014 Звукорежиссура (по областям применения), педагог готовится к следующим видам профессиональной деятельности:

- производственной;
- педагогической;
- научно-исследовательской и экспертной;
- организационно-управленческой;
- культурно-просветительской;

Конкретные виды профессиональной деятельности, к которым в основном готовится специалист, определяются высшим учебным заведением на основании соответствующего профессионального стандарта (при наличии) или совместно с заинтересованными работодателями.

3.8. Задачи профессиональной деятельности выпускников.

Специалист по направлению подготовки (специальности) 570013 Звукорежиссура (по областям применения), педагог должен решать следующие профессиональные задачи в соответствии с видами профессиональной деятельности:

в области производственной деятельности:

создание в сотворчестве с композитором и исполнителями звукового ряда аудиозаписи исполняемого произведения, творческая интерпретация произведения искусства путем создания звукового художественного образа в соответствии с авторским замыслом, создание творческого продукта в области музыкального искусства, радио, телевидения с

использованием современных технологий записи, обработки звука и звукоусиления;
в области педагогической деятельности:

преподавание профессиональных дисциплин по звукорежиссуре и смежных с ней дисциплин в образовательных учреждениях среднего профессионального образования, учреждениях дополнительного образования, в том числе, дополнительного образования детей и общеобразовательных учреждениях; изучение образовательного потенциала обучающихся, уровня их художественно-эстетического и творческого развития, осуществление профессионального и личностного роста обучающихся, развитие у обучающихся творческих способностей, самостоятельности и способности к самообучению; планирование учебного процесса, выполнение методической работы, осуществление контрольных мероприятий, направленных на оценку результатов педагогического процесса, применение при реализации учебного процесса лучших образцов исторически сложившихся педагогических методик, а также разработка новых педагогических технологий;

в области научно-исследовательской и экспертной деятельности:

осуществление самостоятельной научно-исследовательской работы, руководство отдельными этапами (разделами) исследовательских проектов в области теории звукозаписи, звукоусиления и акустики; проведение исследовательской, экспертной и реставрационной деятельности, осуществление экспертной оценки фонограмм, звука в концертном звукоусиении, участие в научных конференциях звукорежиссеров и аудиоинженеров;

в области организационно-управленческой деятельности;

осуществление организационно-управленческой работы в творческих коллективах, функций специалиста, консультанта, руководителя структурных подразделений в государственных (муниципальных) органах управления культуры, в учреждениях культуры, творческих коллективах, союзах и обществах;

в области культурно-просветительской деятельности;

формирование художественно-эстетических взглядов общества через профессиональную, общественную и просветительскую деятельность, осуществление профессиональных консультаций.

Перечень задач профессиональной деятельности, к которым должен быть подготовлен выпускник, должен быть в основном взят из квалификационных требований в соответствующей области профессиональной деятельности и профессионального стандарта (при наличии)

4. Общие требования к условиям реализации ООП

4.1. Общие требования к правам и обязанностям вуза при реализации ООП.

4.1.1. Вузы самостоятельно разрабатывают ООП по специальности. ООП разрабатывается на основе соответствующего ГОС по специальности Кыргызской Республики и утверждается ученым советом вуза.

Вузы обязаны не реже одного раза в 5 лет обновлять ООП с учетом развития науки, культуры, экономики, техники, технологий и социальной сферы, придерживаясь рекомендаций по обеспечению гарантии качества образования в вузе, заключающихся:

- в разработке стратегии по обеспечению качества подготовки выпускников;
- в мониторинге, периодическом рецензировании образовательных программ;
- в разработке объективных процедур оценки уровня знаний и умений студентов, компетенций выпускников на основе четких согласованных критериев;
- в обеспечении качества и компетентности преподавательского состава;
- в обеспечении достаточными ресурсами всех реализуемых образовательных программ, контроле эффективности их использования, в том числе путем опроса обучаемых;

- в регулярном проведении самообследования по согласованным критериям для оценки своей деятельности (стратегии) и сопоставления с другими образовательными учреждениями;
- в информировании общественности о результатах своей деятельности, планах, инновациях.

4.1.2. Оценка качества подготовки студентов и выпускников должна включать их текущую, промежуточную и итоговую государственную аттестацию. Для аттестации студентов и выпускников на соответствие их персональных достижений поэтапным или конечным требованиям соответствующей ООП создаются базы оценочных средств, включающие типовые задания, контрольные работы, тесты и др., позволяющие оценить знания, умения и уровень приобретенных компетенций. Базы оценочных средств разрабатываются и утверждаются вузом.

Требования к аттестации студентов и выпускников, к содержанию, объему и структуре выпускных квалификационных работ определяются вузом с учетом Положения об итоговой государственной аттестации выпускников вузов

4.1.3. При разработке ООП должны быть определены возможности вуза в формировании социально-личностных компетенций выпускников (например, компетенций социального взаимодействия, самоорганизации и самоуправления, системно-деятельного характера). Вуз обязан сформировать социокультурную среду вуза, создать условия, необходимые для всестороннего развития личности.

Вуз обязан способствовать развитию социально-воспитательного компонента учебного процесса, включая развитие студенческого самоуправления, участие студентов в работе общественных организаций, спортивных и творческих клубов, научных студенческих обществ.

4.1.4. ООП вузов должна содержать дисциплины по выбору студента в объеме не менее одной трети вариативной части каждого ЦД. Порядок формирования дисциплин по выбору студента устанавливает ученый совет вуза.

4.1.5. Вуз обязан обеспечить студентам реальную возможность участвовать в формировании своей программы обучения.

4.1.6. Вуз обязан ознакомить студентов с их правами и обязанностями при формировании ООП, разъяснить, что избранные студентами дисциплины становятся для них обязательными, а их суммарная трудоемкость не должна быть меньше, чем это предусмотрено учебным планом.

4.2. Общие требования к правам и обязанностям студента при реализации ООП.

4.2.1. Студенты имеют право в пределах объема учебного времени, отведенного на освоение учебных дисциплин по выбору студента, предусмотренных ООП, выбирать конкретные дисциплины.

4.2.2. При формировании своей индивидуальной образовательной траектории студент имеет право получить консультацию в вузе по выбору дисциплин и их влиянию на будущий профиль подготовки (специализацию).

4.2.3. В целях достижения результатов при освоении ООП в части развития СЛК студенты обязаны участвовать в развитии студенческого самоуправления, работе общественных организаций, спортивных и творческих клубов, научных студенческих обществ.

4.2.4. Студенты обязаны выполнять в установленные сроки все задания, предусмотренные ООП вуза.

4.3. Максимальный объем учебной нагрузки студента устанавливается 45 академических часов в неделю, включая все виды его аудиторной и внеаудиторной (самостоятельной) учебной работы.

Объем аудиторных занятий в неделю при очной форме обучения определяется ГОС с учетом уровня ВПО и специфики направления подготовки и составляет не менее 35 процентов от общего объема, выделенного на изучение каждой учебной дисциплины.

В часы, отводимые на самостоятельную работу по учебной дисциплине, включается время, предусмотренное на подготовку к экзамену по данной учебной дисциплине (модулю).

4.4. При очно-заочной (вечерней) форме обучения объем аудиторных занятий должен

быть не менее 16 часов в неделю.

4.5. При заочной форме обучения студенту должна быть обеспечена возможность занятий с преподавателем в объеме не менее 160 часов в год.

4.6. Общий объем каникулярного времени в учебном году должен составлять 7-10 недель, в том числе не менее двух недель в зимний период.

5. Требования к основной образовательной программе подготовке по специальности.

5.1. Требования к результатам освоения ООП по специальности.

Выпускник по специальности **570013 Звукорежиссура по областям применения** с присвоением квалификации «специалист» в соответствии с целями ООП и задачами профессиональной деятельности, указанными в пунктах 3.4 и 3.8 настоящего Государственного образовательного стандарта ВПО, должен обладать следующими компетенциями:

а) универсальными:

- общенаучными (ОК):

ОК-1. Способен анализировать и решать стратегические задачи, направленные на развитие ценностей гражданского демократического общества, обеспечение социальной справедливости, решение мировоззренческих, социально и лично значимых проблем на основе междисциплинарных и инновационных подходов

- инструментальными (ИК):

ИК-1. Способен вести профессиональные дискуссии на уровне профильных и смежных отраслей на государственном, официальном и на одном из иностранных языков;

ИК-2. Способен производить новые знания с использованием информационных технологий и больших данных для применения в инновационной и научной деятельности;

ИК-3. Способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности;

- социально-личностными и общекультурными (СЛК):

СЛК-1. Способен организовать деятельность экспертных/ профессиональных групп/ организаций для достижения целей

Выпускник должен обладать следующими **профессиональными компетенциями (ПК): общепрофессиональными;**

в области производственной деятельности:

способен к созданию на высоком профессиональном уровне продукции в области музыкальной звукорежиссуры, умением выражать свой творческий замысел с привлечением технических и художественно-выразительных средств, в том числе с микшерным пультом, микрофонами, приборами обработки звука, использовать различные стереофонические системы (**ПК-1**);

способен использовать в работе принципы традиционной звукорежиссуры и современные приемы звукозаписи (**ПК-2**);

способен записывать музыку различных стилей и эпох с учетом особенностей звучания музыкальных инструментов (оркестровых струнных, духовых и ударных инструментов, фортепиано, органа, клавесина, арфы), различных их составов (ансамблей, оркестров), речи, хорового пения (хоровых жанров), музыкально-театральных постановок (**ПК-3**);

способен владеть технологией создания эстрадных фонограмм, записи биг-бенда, джаз-, поп- и рок- ансамблей (**ПК-4**);

способен работать с готовыми записями и осуществлять монтаж записанного музыкального материала (**ПК-5**);

способностью и готовностью давать профессиональную оценку качества фонограмм и владеть техникой реставрации фонограмм (**ПК-6**);

владеть технологией записи в концертных залах и студийных условиях (**ПК-7**);

способен применять основные законы формирования акустического пространства с целью реализации творческих замыслов, владеть технологией озвучивания концертных залов и открытых площадок (**ПК-8**);

способен к созданию звукового ряда музыкального произведения в сопровождении с режиссером-постановщиком, продюсером, композитором и исполнителями (**ПК-9**);

способен к результативному сопровождению с представителями других профессий в

способен использовать в творческом процессе знания в области зарубежной и отечественной истории музыкального искусства (**ПК-10**);

в области педагогической деятельности:

способен осуществлять педагогическую деятельность в образовательных учреждениях среднего и высшего профессионального образования, учреждениях дополнительного образования, в том числе дополнительного образования детей, общеобразовательных учреждениях (**ПК-11**);

способен применять рациональные методы поиска, отбора, систематизации и использования информации; ориентирования в выпускаемой специальной учебно-методической литературе и смежным вопросам, умением анализировать различные методические системы и формулировать собственные принципы и методы обучения (**ПК-12**);

способен планировать учебный процесс, вести методическую работу, разрабатывать методические материалы, формировать у обучающихся художественные потребности и художественный вкус (**ПК-13**);

в области научно-исследовательской и экспертной деятельности:

способен осуществлять самостоятельную научно-исследовательскую, экспертную и реставрационную деятельность в соответствии с квалификацией (**ПК-14**);

способен руководить отдельными этапами (разделами) исследовательских проектов в области теории звукозаписи, звукоусиления и акустики, осуществлять экспертную оценку фонограмм, звуковых дорожек в аудиовизуальных искусствах, звука в концертном звукоусищении и представлять итоги проделанной работы (**ПК-15**);

в области организационно-управленческой деятельности:

способен осуществлять функции специалиста, консультанта, руководителя структурных подразделений в государственных (муниципальных) органах управления культурой, творческих союзах и обществах (**ПК-16**);

способен осуществлять организационно-управленческую работу в творческих коллективах (**ПК-17**);

в области культурно-просветительской деятельности:

способен принимать активное участие в профессионально-общественных видах деятельности и работе творческих организаций и объединений (**ПК-18**);

способен осуществлять связь со средствами массовой информации, образовательными учреждениями и учреждениями культуры (филармониями, концертными организациями, агентствами), различными слоями населения с целью пропаганды достижений в области искусства и культуры (**ПК-19**);

5.2. Требования к структуре ООП по специальности.

Структура ООП по специальности включает следующие блоки;

Таблица 1 -**Структура ООП**

Структура ООП по специальности		Объем ООП по специальности и ее блоков в кредитах
Блок 1	Дисциплины	185-260
	I. Гуманитарный, социальный и экономический цикл	20-34

	II. Математический и естественнонаучный цикл III.Профессиональный цикл	10-14 137-230
Блок 2	Практика	25-90
Блок 3	Государственная итоговая аттестация	10-25
Объем ООП ВПО по специальности		300

Вуз разрабатывает ООП по специальности в соответствии с требованиями государственного образовательного стандарта и несет ответственность за достижение результатов обучения в соответствии с национальной рамкой квалификаций.

Набор дисциплин (модулей) и их трудоемкость, которые относятся к каждому блоку ООП по специальности, вуз определяет самостоятельно в установленном для блока объеме, с учетом требований к результатам ее освоения в виде совокупности результатов обучения, предусмотренных национальной рамкой квалификаций

5.2.1. ООП по специальности должна обеспечить реализацию:

- обязательных дисциплин гуманитарного, социального и экономического цикла, перечень и трудоемкость которых определяется уполномоченным государственным органом в области образования и науки Кыргызской Республики. Содержание и порядок реализации указанных дисциплин устанавливаются государственным образовательным стандартом ВПО по соответствующей специальности (приказ МОиН КР №202/1 от 24 февраля 2020 года).
- дисциплин по физической культуре и спорту, в объеме не менее 360 часов, которые являются обязательными для освоения, но не переводятся в кредиты и не включаются в объем ООП по специальности

5.2.2. Блок 2 «Практика» включает учебную практику (ознакомительная, технологическая, научно-исследовательская работа) и производственную (проектная, эксплуатационная, педагогическая, научно-исследовательская работа) практику.

Вуз вправе выбрать один или несколько типов практики, также может установить дополнительный тип практики в пределах установленных кредитов.

5.2.3. Блок 3 «Государственная аттестация» включает подготовку к сдаче и сдачу государственных экзаменов, выполнение и защиту выпускной квалификационной работы (если вуз включил выпускную квалификационную работу в состав итоговой государственной аттестации).

5.2.4 В рамках ООП по специальности выделяется обязательная и элективная часть.

К обязательной части ООП по специальности относятся дисциплины и практики, обеспечивающие формирование общенаучных, универсальных, социально личностных, общекультурных и профессиональных компетенций, с учетом уровней национальной рамки квалификаций.

Объем обязательной части, без учета объема государственной аттестации, должен составлять не более 50 процентов общего объема ООП по специальности

В элективной части ООП по специальности студенты могут выбрать дисциплины по соответствующей специальности, также допускается выбор дисциплин из ООП других специальностей

5.2.5. Вуз должен предоставлять лицам с ограниченными возможностями здоровья (по их заявлению) возможность обучения по ООП по специальности, учитывающей особенности их психофизического развития, индивидуальных возможностей и, при необходимости, обеспечивающей коррекцию нарушений развития и социальную адаптацию указанных лиц, кроме ООП, предусматривающих противопоказания к обучению по состоянию здоровья.

5.3. Требования к условиям реализации ООП по специальности.

5.3.1. Кадровое обеспечение учебного процесса.

Реализация ООП подготовки специалиста должна обеспечиваться научно-педагогическими кадрами, имеющими базовое образование, соответствующее профилю преподаваемой дисциплины, и систематически занимающимися научной, научно-методической и художественно-творческой деятельностью.

Доля преподавателей, имеющих ученую степень и (или) ученое звание, в общем числе преподавателей, обеспечивающих образовательный процесс по данной ООП, должна быть не менее 40 процентов к общему числу преподавателей по каждому циклу образовательной программы.

Преподаватели профессионального цикла должны иметь базовое образование и (или) ученую степень, соответствующие профилю преподаваемой дисциплины.

К образовательному процессу должны быть привлечены преподаватели из числа действующих руководителей и специалистов профильных организаций и учреждений.

Для профессионального цикла - лица, имеющие государственные почетные звания, (заслуженный работник физической культуры и спорта, заслуженный тренер, заслуженный деятель искусства, народный художник, народный артист, заслуженный артист и др.), лауреаты государственных премий в соответствующей профессиональной сфере учитывается при оценке качественного состава преподавателей.

Общее руководство содержанием теоретической и практической подготовки по специализации должно осуществляться штатными научно-педагогическими работниками вуза, которые составляют не менее 70% от общего числа преподавателей, в том числе, имеющим ученую степень доктора или кандидата наук и (или) ученое звание профессора или доцента, стаж работы в образовательных учреждениях высшего профессионального образования не менее трех лет. К общему руководству содержанием теоретической и практической подготовки по специализации может быть привлечен высококвалифицированный специалист в соответствующей сфере профессиональной деятельности.

5.3.2. Учебно-методическое и информационное обеспечение учебного процесса.

ООП подготовки специалиста должна обеспечиваться учебно-методической документацией и материалами по всем учебным курсам, дисциплинам (модулям) ООП. Содержание каждой из таких дисциплин (модулей) должно быть представлено в сети Интернет или локальной сети образовательного учреждения с выполнением установленных требований, по защите информации.

Внеаудиторная работа обучающихся должна сопровождаться методическим обеспечением и обоснованием времени, затрачиваемого на ее выполнение.

Каждый обучающийся должен быть обеспечен доступом к электронно-библиотечной системе, содержащей издания по основным изучаемым дисциплинам и сформированной на основании прямых договоров с правообладателями учебной и учебно-методической литературы.

При этом должна быть обеспечена возможность осуществления одновременного индивидуального доступа к такой системе.

Библиотечный фонд должен быть укомплектован печатными и (или) электронными изданиями основной учебной литературы по дисциплинам базовой части всех циклов (для дисциплин базовой части гуманитарного, социального и экономического цикла - изданными за последние 10 лет), из расчета не менее 50 экземпляров таких изданий на каждые 100 обучающихся, а также изданиями музыкальных произведений, специальными хрестоматийными изданиями, партитурами, клавирами оперных, хоровых и оркестровых произведений в объеме, соответствующем требованиям ООП.

Фонд дополнительной литературы помимо учебной должен включать официальные справочно-библиографические и периодические издания в расчете, достаточном для каждого обучающегося.

Обязательные учебники и методические пособия определяются рабочими программами на основании требований государственных образовательных стандартов. В качестве учебников могут использоваться тиражированные экземпляры конспектов лекций, электронных учебников.

Оперативный обмен информацией с отечественными и зарубежными вузами и организациями должен осуществляться с соблюдением требований законодательства Кыргызской Республики об интеллектуальной собственности и международных договоров Кыргызской Республики в области интеллектуальной собственности. Для обучающихся должен быть обеспечен доступ к современным профессиональным базам данных, информационным справочным и поисковым системам.

Ученый совет высшего учебного заведения при введении ООП по направлению подготовки (специальности) утверждает размер средств на реализацию соответствующих ООП.

Финансирование реализации ООП должно осуществляться в объеме не ниже установленных нормативов финансирования высшего учебного заведения.

5.3.3. Материально-техническое обеспечение учебного процесса.

Высшее учебное заведение, реализующее ООП подготовки специалиста, должно располагать материально-технической базой, обеспечивающей проведение всех видов дисциплинарной и междисциплинарной подготовки, лабораторной, практической и научно-исследовательской работы обучающихся, предусмотренных учебным планом вуза и соответствующей действующим санитарным и противопожарным правилам и нормам. Полезная площадь на 1 студента должна составлять не менее 13 кв.метров. Обязательно наличие как минимум 1 актового зала, 1 спортивного зала, 1 столовой и 1 медицинского пункта.

Для реализации ООП по направлению подготовки (специальности) 570013 Звукорежиссура вуз должен располагать:

учебными аудиториями, специализированными помещениями: аппаратной звукозаписи и комнатой для прослушивания, акустически обработанными в соответствии с государственным стандартом (ГОСТом) для профессиональных студий звукозаписи, и оборудованными комплектом профессионального контрольного, звуковоспроизводящего, звукозаписывающего и монтажного звукового оборудования;

комплектами звукозаписывающей техники (для первичной записи звука) и иной техникой, пригодной для работы в условиях записи «чистовой фонограммы»: портативный микшерный пульт, цифровой рекордер, микрофоны «пушка», ветрозащиты, удочки длиной 3,5 - 4,5 метра, комплекты радио-микрофонов, наушники.

Оборудование студии должно позволять производить записи всех музыкальных жанров, а также монтаж, сведение, реставрацию фонограмм.

Для проведения занятий по предмету «фортепиано» вуз должен быть обеспечен роялями. В вузе должны быть обеспечены условия для содержания, обслуживания и ремонта музыкальных инструментов.

Вуз должен иметь фонотеку с фондом аудиозаписей для обеспечения дисциплин общепрофессионального и профессионального циклов, отдел звукозаписи и воспроизведения, с необходимым современным звукотехническим оборудованием.

Вуз должен обеспечить условия для проведения индивидуальных практических занятий по звукозаписи музыкантов-исполнителей и творческих исполнительских коллективов в соответствии с программами учебных дисциплин.

Вуз должен быть обеспечен необходимым комплектом лицензионного программного обеспечения.

мониторинга, периодического рецензирования образовательных программ; разработки объективных процедур оценки уровня знаний и умений обучающихся, компетенций выпускников; обеспечения компетентности преподавательского состава;

регулярного проведения самообследования по согласованным критериям для оценки деятельности (стратегии) и сопоставления с другими образовательными учреждениями с привлечением представителей работодателей;

информирования общественности о результатах своей деятельности, планах, инновациях.

5.3.4. Оценка качества подготовки выпускников.

Оценка качества освоения ООП должна включать текущий контроль успеваемости, промежуточную аттестацию обучающихся и итоговую государственную аттестацию выпускников.

Конкретные формы и процедуры текущего контроля и промежуточной аттестации знаний по каждой дисциплине разрабатываются вузом самостоятельно и доводятся до сведения обучающихся в течение первого месяца обучения.

Для аттестации обучающихся на соответствие их персональных достижений поэтапным требованиям соответствующей ООП (текущая и промежуточная аттестация) создаются фонды оценочных средств, включающие типовые задания, контрольные работы, репертуарные списки музыкальных произведений, тесты и методы контроля, позволяющие оценить знания, умения и уровень приобретенных компетенций. Фонды оценочных средств разрабатываются и утверждаются вузом.

Вузом должны быть созданы условия для максимального приближения программ текущей и промежуточной аттестации обучающихся к условиям их будущей профессиональной деятельности - для чего кроме преподавателей конкретной дисциплины в качестве внешних экспертов должны активно привлекаться работодатели, преподаватели, читающие смежные дисциплины.

Итоговая государственная аттестация выпускников состоит из следующих экзаменов:

1. Выпускная квалификационная работа.

(Дипломный показ фильма)

2. Теория и методика звукорежиссуры.

3. Междисциплинарная итоговая аттестация.

Программа, требования к содержанию, объему и структуре выпускной квалификационной работы (дипломного проекта (работы), а также к государственному экзамену определяются вузом.

Аттестационные испытания, включенные в состав итоговой государственной аттестации, не могут быть заменены оценкой уровня подготовки на основе текущего контроля успеваемости и промежуточной аттестации студента.

Настоящий стандарт по направлению 570013 Звукорежиссура (по областям применения): разработан Учебно-методическим объединением по образованию в области искусства при базовом вузе – Кыргызском государственном Университете культуры и искусств им. Б. Бейшеналиевой.

Председатель УМО:

Тулобердиев К.К. - проректор по учебной работе, к.п.н., профессор каф.социально-культурной деятельности КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Члены УМО:

Акматалиев К.С.- Заслуженный деятель культуры КР, профессор кафедры кино КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Алсаитова Д.А. – начальник учебной части, доцент каф. музыкально-теоретических дисциплин КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Ахмадеев Л. А.-заслуженный работник культуры КР, доцент кафедры режиссуры ТВ и РВ КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Шершенова Р.-заслуженный деятель культуры КР, доцент кафедры режиссуры ТВ и РВ КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Бугучиев Т.Н.-декан факультета кино и телевидения, ст.преп. кафедры режиссуры ТВи РВ КГУКИ им.Б.Бейшеналиевой

Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим
министрлигинин
«_____» _____ 2021-ж.
№ _____ буйругуна
тиркеме

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН
МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

**Багыты 570013 Үн режиссурасы
(колдонуу жактары боюнча)**

**Квалификациялык даража: Кино жана телевидениенин үн режиссёру,
педагог**
Академиялык даража: Адис

Бишкек 2021

**570015 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча)
адистиги боюнча жогорку кесиптик билим алуунун мамлекеттик билим берүү
стандарты**

1. Жалпы жоболор.

1.1. 570013 колдонуу жактары боюнча үн режиссурасы адистиги боюнча жогорку кесиптик билим алуунун мамлекеттик билим берүү стандарты Кыргыз Республикасынын Билим жана илим министрлиги тарабынан “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамы жана билим берүү жагында Кыргыз Республикасынын ченемдик-укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети белгилеген тартипте бекитилген.

Бул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу уюштуруу-укуктук формаларына карабастан адистерди даярдоо боюнча кесиптик билим берүү программаларын жүзөгө ашыруучу бардык жогорку окуу жайлары учун милдеттүү болуп саналат.

1.2. Терминдер, аныктамалар, белгилөөлөр, кыскартуулар:

Жогорку кесиптик билим берүүгө мамлекеттик билим берүүнүн үлгүсүндө Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамына, ошондой эле Кыргыз Республикасы катышкан жана мыйзамда бекитилген тартипке ылайык күчүнө кирген жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү эл аралык келишимдерге ылайык терминдер жана аныктамалар колдонулат:

- **негизги билим берүү программысы** – даярдоонун тийиштүү багыты боюнча билим берүү процессинин окуу-усулдук документтеринин, регламенттөөчү максаттарынын, күтүлүүчү натыйжалардын, мазмунунун жана аны жүзөгө ашырууну уюштуруунун жыйындысы;
- **даярдоо багыты** – фундаменталдык даярдоонун жалпылыгынын негизинде интеграциялануучу ар кандай профилдеги жогорку кесиптик билими бар кадрларды даярдоо учун билим берүүчү программалардын жыйындысы;
- **профиль** – конкреттүү түрүнө жана кесиптик ишмердүүлүктүн объектисине карата негизги билим берүү программынын багыттуулугу;
- **сабактардын цикли** – окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү-бир логикалык аяктоосу бар билим берүү программаларынын жана окуу сабактарынын жыйындысы;
- **модуль** - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү-бир логикалык аяктоосу бар окуу сабактарынын бөлүгү;
- **компетенция** – тийиштүү тармакта кесиптик ишмердик кылуу учун зарыл жеке салаттардын, билимдердин, көндүмдөрдүн жана жөндөмдөрдүн динамикалык комбинациясы;
- **зачеттүк бирдик** (кредит) – негизги кесиптик билим берүү программынын эмгекти талап кылуусунун шарттуу чарасы;
- **окутуунун натыйжалары** – негизги билим берүү программы/модуль боюнча окутуунун натыйжасында алынган компетенциялар.

1.3. Кыскартуулар жана белгилөөлөр:

Ушул Мамлекеттик окутуу стандартында төмөнкү кыскартуулар колдонулат:

МБС - Мамлекеттик билим берүү стандарты;

ЖКБ – жогорку кесиптик билим;

НБП – негизги билим берүү программы;

ОУП – окуу-усулдук бирикмелер;

НБП СЦ – негизги билим берүү программынын сабактарынын цикли;

ЖИК – жалпы илимий компетенциялар;

АК - аспаптык компетенциялар;

КК – кесиптик компетенциялар;

СЖК – социалдык-жеке жана жалпы маданий компетенциялар.

2. Колдонуу чөйрөсү

2.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн бул Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары- ЖББ МБС)

570015 үн режиссерасы (колдонуу жактары боюнча)

адистиги боюнча НБП жүзөгө ашыруудагы милдеттүү ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана лицензиясы же Кыргыз Республикасынын аймагында мамлекеттик аккредитациясы (аттестациясы) бар бардык жогорку кесиптик билим берүү уюмдары (мындан ары – жогорку окуу жайлар) тарабынан алардын уюштуруу-укуктук түрүнө карабастан жогорку кесиптик билим берүүнүн окуу жана уюштуруу-усулдук документтерин иштеп чыгуу, негизги окутуучу программалардын сапатын баалоо үчүн негиз болуп саналат.

2.2. 570013 үн режиссерасы (колдонуу жактары боюнча) адистиги боюнча бул ЖББ МБС негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- ез жогорку окуу жайларында бул багытта жана даярдык деңгээли боюнча илимдин, техниканын жетишкендиктерин жана социалдык чөйрөнү эске алуу менен негизги билим берүү программаларын иштеп чыгуу, натыйжалуу жүзгө ашыруу жана жаңыртуу үчүн жооптуу жогорку окуу жайларынын администрациясы жана илимий-педагогикалык курамы (профессорлор-окутуучулар курамы, илимий кызматкерлер);

- даярдоонун бул багыты боюнча жогорку окуу жайынын негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча ез окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу жүзгө ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- кесиптик ишмердүүлүктүн тийиштүү чөйрөсүндө адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндө аткаруу бийлигинин борбордук мамлекеттик органдынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгуунун камсыз кылуучу окуу-усулдук бирикмелер жана кеңештер;

- жогорку кесиптик билим берүүнү финансылоону камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары;

- жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндө аттестациялоону, аккредитациялоону жана сапатты контролдоону жүзөгө ашыруучу жогорку билим берүү системасындағы мыйзамдардын аткарылышы үчүн контролдукту камсыз кылуучу ыйгарым укуктуу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары.

2.3. Абитуриенттердин даярдык деңгээлине талаптар.

2.3.1. "Адис" квалификациясын ыйгаруу менен жогорку кесиптик билим алууга талапкер абитуриенттин билиминин деңгээли – жалпы орто (толук) билим; же атайын орто кесиптик билими же абитуриентте актердүк өнөрү жагында билим берүү мекемесинин бүтүрүүчүсүнө карата талаптарга тиешелүү билимдердин, көндүмдөрдүн жана жөндөмдөрдүн көлөмүнө ээ болуу шартында атайын билим.

2.3.2. Абитуриентте жалпы орто (толук) билими жөнүндө же жалпы орто (толук) билими жөнүндө аттестат берүүгө укугу бар орто кесиптик окуу жайын же баштапкы кесиптик окуу жайын бутүгөндүгү же жогорку кесиптик билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документи болушу керек.

3. Адистиктинг жалпы мүнөздөмөсү

3.1. Кыргыз Республикасында. 570013 үн режиссерасы (колдонуу жактары боюнча) адистиги боюнча ЖББ МБС өзүнчө адистиктер боюнча жүзөгө ашырылат.

Адистик боюнча ЖББ МБСти толугу менен өздөштургөн жана белгиленген тартиптеги мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоону ийгиликтүү өткөн жогорку окуу жайларынын бүтүрүүчүлөрүнө "адис" квалификациясын ыйгаруу менен жогорку кесиптик билими жөнүндө диплом берилет.

3.2. 570013 колдонуу жактары боюнча үн режиссерасы адистиги боюнча ЖББ МБС өздөштургүнүн ченемдик мөөнөтү – адистештирилген жалпы орто музикалык

билимдин же атайын орто жана кесиптик билимдин базасында күндүзгү окутуу формасында 5 жылдан кем эмес болот.

570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча) адистиги боюнча окутуунун күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окутуу формасы боюнча ЖББ МБС өздөштүрүүнүн мөөнөттөрү, ошондой эле окутуунун ар кандай формаларын айкалыштырууда жана дистанциялык окутуу технологияларын пайдаланууда жогорку окуу жайы тарабынан окутуунун күндүзгү формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө карата бир жылга узартылат.

Адистик боюнча ЖББ МБС өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрү Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет.

3.3. Адистик боюнча ЖББ МБС өздөштүрүүнүн жалпы эмгекти талап кылуусу окутуунун күндүзгү формасында жалпы орто же орто кесиптик билимдин базасында 300дөн кем эмес зачеттук бирдикти (кредитти) түзөт.

Окуу жылы үчүн окутуунун күндүзгү формасында ЖББ МБС эмгекти талап кылуусу 60 зачеттук бирдикке (кредитке) барабар.

(Эки семестрлик окуу процессин түзүүдө) бир семестрдин эмгекти талап кылуусу 30 зачеттук бирдикке (кредитке) барабар

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин окуу ишинин (анын аудитордук, өз алдынча ишин жана аттестациялоонун бардык түрлөрүн кошо алганда) 30 саатына эквиваленттүү.

Окутуунун күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча НБП эмгекти талап кылуусу, ошондой эле окутуунун ар кандай формаларын айкалыштырган учурда жана окуу жылында дистанциялык окутуу технологияларын пайдаланууда 45тен аз эмес зачеттук бирдикти (кредитти) түзөт.

3.4. 570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча) адистиги боюнча ЖББ МБСнын инсанды окутуу жана тарбиялоо жагындагы максаттар.

3.4.1. Окутуу жагында **570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча)** адистиги боюнча ЖББ МБСнын максаты:

бүтүүчүгө тандаган ишмердик чөйрөсүндө ийгиликтүү иштөөгө мүмкүндүк берген жогорку кесиптик (адистин денгээлинде) билим алуу, эмгек рыногунда анын социалдык мобилдуулугүнө жана туруктуулугуна өбөлгө болгон универсалдуу жана предметтик-атайын компетенцияга ээ гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый илимий билимдердин негиздерин жагында даярдыгы бар жогорку квалификациядагы адисти даярдоо болуп саналат.

3.4.2. Тарбиялоо жагында **570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча)** адистиги боюнча ЖББ МБСнын максаты төмөнкүлөр болуп саналат:

активдуү жараптык позициясы, толеранттуу, максатка умтуулусу жана эмгекти сүйө билген, коммуникациялык жана өз кесиптик жана маданий денгээлин өркүндөтүүгө умтулган ар тараптуу жана шайкеш өнүккөн инсанды калыптандыруу.

3.5. Бүтүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин чөйрөсү

570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча) адистиги боюнча бүтүүчүлөрдүн кесипкөй ишмердүүлүгүнүн чөйрөсү өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

музыка өнерү, көркөм-эстетикалык агартуу жана тарбиялоо, педагогика, илимий изилдөөлөр жагында үн режиссурасы.

3.6. Бүтүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин объекттери.

570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча) адистиги боюнча бүтүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин объекттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- ар кандай формадагы жана жанрда музыка өнерүнүн чыгармалары;
- жалпыга маалымдоо каражаттарынын музыка өнерү бөлүмдерүнүн адистери;
- ар кандай форматтагы аудиопродукцияларды угуучу аудитория;
- театрлардын, телекөрсөтүүнүн, концерттик залдардын угуучулар жана

көрүүчүлөр аудиториялары, көркөм өнөр чыгармаларынын авторлору – чыгармачыл жамааттар, аткаруучулар, орто жана жогорку кесиптик билим берүү мекемелери, анын ичинде балдарга кошумча билим берүү жана жалпы билим берүү мекемелери.

3.7. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердигинин түрлөрү.

570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча) (адисин) даярдоо багыттары боюнча адис кесиптик ишмердиктин төмөнкү түрлөрүнө даярдалат:

- ондуруштук;
- педагогикалык
- илим-изилдөө жана экспертизик;
- уюштуруучулук-башкаруучулук;
- маданий-агартуу.

Адис даярдала турган кесиптик иштин ачык-айкын түрлөрү окуп жаткандар, тиешелүү кесиптик стандарттын негизинде (эгер бар болсо) же кызыккан жумуш берүүчүлөр менен бирге жогорку окуу жайы тарабынан аныкталат.

3.8. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин милдеттери.

570013 үн режиссурасы (колдонуу жактары боюнча) (адисин) даярдоо багыттары боюнча адис кесиптик иштин түрлөрүнө ылайык төмөнкүдөй кесиптик милдеттери чечүүгө тийиш:

ондуруштук иши жагында:

композитор жана аудиожазууларынын үндүк иретин аткаруучулар менен биргелешип аткарылуучу чыгармаларды түзүү, автордук ойго ылайык үндүк көркөм образды түзүү аркылуу көркөм өнөр чыгармасын чыгармачылык менен интерпретациялоо, үндү жазуу, иштетүү жана үндү күчөтүүнүн заманбап технологияларын пайдалануу менен музика өнөрү, радио, телекөрсөтүү жагында чыгармачылык продукцияны түзүү;

педагогикалык иши жагында:

ортого жана жогорку кесиптик билим берүү мекемелеринде, анын ичинде балдарга кошумча билим берүү жана жалпы билим берүү мекемелери үн режиссурасы жана ага текстеш сабактар боюнча кесиптик сабактарды берүү; окуп жаткандардын билим берүү потенциалын, алардын көркөм-эстетикалык жана чыгармачылык өнүгүү деңгээлин иликтөө, окуп жаткандардын кесиптик жана жекече өсүшүн жүзөгө ашыруу, окуп жаткандарда чыгармачылык жөндөмдүүлүктөрүн, өз алдынчалуулугун жана окууга болгон жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүү; окуу процессин пландаштыруу, усулдук иштерди аткаруу, педагогикалык процесстин натыйжаларына баа берүүгө багытталган контролдук иш-чараларды жүргүзүү, окуу процессин жүзөгө ашырууда тарыхый жактан калыптанган педагогикалык усулдардын эң мыкты үлгүлөрүн колдонуу, ошондой эле жаны педагогикалык технологияларды иштеп чыгуу;

илим-изилдөө жана экспертизик иши жагында:

өз алдынча илим-изилдөө иштерин жүргүзүү, үн жазуу, үн күчөтүү жана акустика теориясы жагында изилдөө долбоорлонун айрым этаптарын (бөлүктөрүн) жетекчиликке алуу; изилдөө, эксперттик жана реставрациялык иши жүргүзүү, фонограммаларга, концерттик үн күчөтүүдө үнгө экспертизик баа берүү, үн режиссёрлордун жана аудиоинженерлердин илимий конференцияларына катышуу;

уюштуруу- башкаруу иши жагында:

чыгармачылык жамааттарда уюштуруу-башкаруу ишин, мамлекеттик (муниципалдык) маданий башкаруу органдарында, маданият мекемелеринде, чыгармачыл жамааттарда, союздарда жана коомдордо адистердин, консультанттардын, түзүмдүк бөлүмдердүн жетекчилеринин функцияларын жүзөгө ашыруу;

маданий-агартуу иши жагында:

кесиптик, коомдук жана агартуу ишин, кесиптик консультацияларды жүзөгө ашыруу аркылуу коомдо көркөм-эстетикалык көз караштарды калыптандыруу.

Бұтүрүүчү даярдаға турған кесиптик мілдептердин тизмесі негизинен кесиптик ишмердүүлүктүн тиешелүү тармагындағы квалификациялық талаптардан жана кесиптик стандарттан (әгер бар болсо) алынууга тийиш.

4. НБПны жүзөгө ашыруу шарттарына жалпы талаптар

4. НБПны жүзөгө ашырууда жогорку окуу жайларынын укуктарына жана мілдептерине жалпы талаптар.

4.1.1. Жогорку окуу жайы адистиги боюнча НБПны иштеп чыгат. НБП эмгек рыногунун керектөлөрүн эсепке алуу менен Кыргыз Республикасынын адистик боюнча университеттин окумуштуулар көнеши тарабынан бекитилет.

Жогорку окуу жайы илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдық чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен НБПны жок дегенде 5 жылда бир жолу жаңыртууга мілдептүү, мында төмөнкүлөрдү түзүүдө жогорку окуу жайында билим берүүнүн сапатынын кепилдиктерин камсыз кылуу боюнча рекомендацияларды карманат:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгууда;

- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүүдө, мезгил-мезгили менен рецензиялоодо;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана жөндемүнүн деңгээлин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын объективдүү баа берүү жолжоболорун иштеп чыгууда;

- окутуучулар курамынын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууда;

- бардык жүзөгө ашырылуучу билим берүү программалардын жетиштүү ресурстарын, аларды пайдалануунун натыйжалуулугун, анын ичинде окутуучуларды сурамжылоо жолу менен контролдоону камсыз кылууда;

- өз ишмердүүлүгүнө (стратегияга) баа берүү жана башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү изилдөөнү туруктуу өткөрүүдө;

- өз ишмердүүлүгүнүн, пландарынын, инновациялардын натыйжалары жөнүндө маалымдоодо.

4.1.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатына баа берүү аларды учурдагы, ортолук жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтууга тийиш. Студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин НБПнын тийиштүү этаптык же түпкү талаптарына ылайыктуулугуна аттестациялоо үчүн баа берүү каражаттарынын базасы түзүлөт, алар билимдердин, жөндөмдердүн жана кабыл алынган компетенциялардын деңгээлин баа берүүгө мүмкүндүк берүүчү типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, тесттерди камтыйт. Баа берүүчү каражаттардын базасы жогорку окуу жайы тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү аттестациялоого, квалификациялық иштердин мазмуну, көлөму жана структурасы жогорку окуу жайларынын мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо жөнүндө Жобону эске алуу менен жогорку окуу жайы тарабынан аныкталат.

4.1.3. НБПны иштеп чыгууда жогорку окуу жайынын бүтүрүүчүлөрүнүн социалдык-жеке компетенцияларын түзүүдө (мисалы, социалдық өз ара аракеттенүү компетенциялары, өзүн-өзү үюштуруу жана өзүн-өзү башкаруу, системалык-ишмердүүлүк мүнөзү) жогорку окуу жайынын мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек. Жогорку окуу жайы инсандын ар таралтуу өнүгүүсү үчүн зарыл анын социалдык-маданий чөйрөсүн калыптандырууга тийиш.

Жогорку окуу жайы окуу процессинин социалдык-тарбиялоо компонентин, анын ичинде студенттик өз алдынча башкарууну, студенттердин коомдук уюмдарын, студенттик илимий коомдордун ишинде студенттердин катышуусу спорттук өнүктүрүүгө

өбөлгө түзүүгө милдеттүү.

4.1.4. Жогорку окуу жайынын НБП студенттин тандоосу боюнча ар бир СЦнын вариациялык бөлүгүнүн учтөн бириен аз эмес көлөмдө сабакты камтуусу керек. Сабактарды түзүүнүн тартиби студенттин тандоосу боюнча жогорку окуу жайдын окумуштуулар көнеши тарабынаң белгиленет.

4.1.5. Жогорку окуу жайы студенттерге окутуунун өз программасын түзүүгө катышууга реалдуу мүмкүнчүлүктүү камсыз кылуусу керек.

4.1.6. Жогорку окуу жайы НБПны түзүүдө студенттердин укуктары жана милдеттери менен аларды тааныштырууга милдеттүү, студенттер тандаган сабактар алар үчүн милдеттүү экендигин, ал эми алардын суммалык эмгекти талап кылышы окуу планы менен каралгандан аз болбошу керек.

4.2. НБП жүзөгө ашырууда студенттердин укуктарына жана милдеттерине жалпы талаптар.

4.2.1. Студенттин тандоосу боюнча НБПда каралган окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу saatынын көлөмүнүн чектеринде конкреттүү сабактарды студенттер тандоого укуктуу.

4.2.2. Студент жеке өзүнүн билим алуу траекториясын түзүүдө сабакты тандоо жана анын даярдо профилинин (адистешүүсү) келечектеги мүнөзүнө таасири боюнча жогорку окуу жайында консультация алууга укуктуу.

4.2.3. Студенттер НБПны өздөштүрүүдө СЖКны өнүктүрүү жагында натыйжаларга жетишүү максатында студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, студенттик илимий коомдордун ишинде катышууга милдеттүү.

4.2.4. Студенттер жогорку окуу жайынын НБПда каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

4.3. Студентке окуу жүгүнүн максималдуу көлөмү, анын аудиториялык жана аудиториялык эмес (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн кошо алганда жумасына 45 saat белгиленет.

Окутуунун күндүзгү формасында аудиториялык сабактардын көлөмү ЖКБ денгээлин жана ар бир сабакты окуп үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдөн 35 пайыздан кем эмес чегинде даярдыктын бағытынын өзгөчөлүгүн МБС аныкталат.

Академиялык дисциплинада өз алдынча иштөө үчүн бөлүнгөн saatтарга бул академиялык дисциплина (модуль) боюнча экзаменге даярдануу үчүн берилген убакыт кирет.

4.4. Окутуунун күндүзгү-сырттан окутуу (кечки) формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 saatтан кем болбоого тиши.

4.5. Окутуунун сырттан окуу формасында студентке окутуучунун жылына кеминде 160 saatтык көлөмдө сабак өтүү мүмкүнчүлүгү камсыз кылышы керек.

4.6. Окуу жылындағы каникул убактысынын жалпы көлөмү 7-10 жуманы, анын ичинде кыш мезгилинде кеминде еки жуманы түзөт.

5. Адистик боюнча негизги билим берүү программасына карата талаптар.

5.1. Адистик боюнча НБП өздөштүрүүнүн натыйжаларына карата талаптар.

«Адис» квалификациясын ыйгаруу менен 570013 үн режиссерасы (колдонуу жактары боюнча) адистиги боюнча бүтүрүүчү НБПнын максаттарына жана ушул ЖКБ МБСнын 3.4 жана 3.8-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык төмөнкү жалпы маданий компетенцияга (ЖК) ээ болууга тиши:

тишиштүү социалдык, илимий жана этикалык маселелер боюнча ой-жорууларды калыптандыруу үчүн зарыл маалыматтарды чогултууга жана интерпретациялоого жөндөмдүү жана даяр (**ЖК-1**);

көркөм өнөр, билим берүү жана илим чөйрөсүндө, ошондой эле текстеш жактарда атайын адабияттарда бағыт алууга жөндөмдүү жана даяр (**ЖК-2**);

тарыхый контекстте, анын ичинде гуманитардык билимдерди жалпы өнүктүрүүгө, ачык-айкын тарыхый мезгилдин диний, философиялык, эстетикалык идеяларга байланыштуу көркөм өнөрдү жана билим берүүнү өнүктүрүүгө ой-жүгүртүүгө жөндөмдүү жана даяр (**ЖК-3**);

атайын адабияттар менен иштөөгө, кесиптик түшүнүктөрдү жана технологияларды пайдаланууга жөндөмдүү жана даяр (**ЖК-4**);

дүйнөлүк адабият жана көркөм өнөр кубулуштарын жана чыгармаларын талдоого жөндөмдүү жана даяр (**ЖК-5**);

азыркы коомду өнүктүрүүдө маалыматтын маңызын жана маанисин түшүнүүгө, коммуникациялык милдеттерди чечүү үчүн заманбап техникалык каражаттарды жана маалыматтык технологияларды пайдаланууга; маалыматты алуунун, сактоонун, кайра иштетүүнүн усулдарынын, ықмаларынын жана каражаттарынын негиздерин; маалыматты башкаруу каражаты катары компьютер менен иштөө ықмаларын колдонууга; салттуу маалымат алыш жүрүүчүлөр менен иштөөгө жөндөмдүү жана даяр (**ЖК-6**);

кыргыз жана орус тилдеринде адабий жана ишкердик жазуу жана оозеки тилин эркин билүү; кесиптик бағыттагы тексттерди түзө билүү, ой-жүгүртүүгө жана айтылгандарды талдоо (**ЖК-7**);

кесиптик жана тиричилик денгээлде баарлашууда чет тилдердин бирин билүү (**ЖК-8**);

социалдык мамилелер маданиятын өздөштүрүүгө, өзүнүн социалдык тажрыйбасын сыйн көз менен ойлонуштурууга умтулуу (**ЖК-9**);

көркөм өнөрдүн ар кандай түрлөрүндө заманбап процесстерге карата жекече мамиле кылууга жөндөмдүү (**ЖК-10**);

заманбап билим берүү жана маалыматтык технологияларды пайдалануу менен кыйла даражада өз алдынчалуулук менен жаңы билимдерди алууга жөндөмдүү (**ЖК-11**);

күндөлүк турмушта жана кесиптик иште адамдын адамга, коомго, курчап турган чөйрөгө болгон мамилесин жөнгө салган этикалык жана укуктук ченемдерди пайдаланууга, адамдын жана жараптын социалдык жүрүш-турушунун, укуктарынын жана эркиндиктеринин ченемдерин пайдаланууга жөндөмдүү (**ЖК-12**);

кесиптик жана социалдык иштин ар кандай түрлөрүндө гуманитардык жана социалдык-экономикалык илимдин ықмаларын пайдаланууга жөндөмдүү (**ЖК-13**);

өзүнүн кесиптик ишин автордук укуктарды билгендигине жана колдонгондугуна негиздөөгө жөндөмдүү (**ЖК-14**);

өндүрүштүк персоналды жана калкты мүмкүн болуучу кыйроолордон, алааматтардан, бөөдө кырсыктардан коргоонун негизги ықмаларына ээ болууга жөндөмдүү (**ЖК-15**);

дene тарбиясынын жана өзүн-өзү тарбиялоонун ықмаларын өз алдынча жана сабаттуу пайдалануу каражаттарына ээ болуу (**ЖК-16**).

Өзүнүн интеллектуалдык жана жалпы маданий денгээлин өнүктүрүп жана өздөштүрө алуу (**ЖК-17**);

Иштиктүү баарлашуунун каражаты катары кыргыз адабий тилинде эркин сүйлөө жөндөмдүүлүгү (**ЖК-18**);

Кыргыз тилинде коомдук-социалдык чөйрөдө демилге көрсөтүүгө, анын ичинде тобокелчилик кырдаалдарда өз чечимин көтөрүүгө жоопкерчилик кылууга жөндөмдүүлүгү (**ЖК-19**);

Жаңы идеяларды (креативдүүлүк) кыргыз тилинде жаратууга жөндөмдүүлүгү, жаңы кырдаалдарга кыргыз тилинде адаптация болуу, чогулган тажрыйбаларды карал чыгуу, өз мүмкүнчүлүгүн анализдөө жөндөмдүүлүгү (**ЖК-20**);

Бүтүрүүчү төмөнкүдөй **кесиптик компетенцияларга (КК)** ээ болууга тийиш:

жалпы кесиптик:

өндүрүштүк иши жагында:

азыркы музыкалык маданиятта үн режиссурасынын ордун түшүнүүгө жана музыка

өнөрү жагында кесипкөй үн режиссёрдук ишти жүргүзүүгө жөндөмдүү (**КК-1**);

музыкалык үн режиссурасы жагында продукцияны жогорку кесиптик деңгээлде жаратууга, өзүнүн чыгармачылык оюн техникалык жана көркөм-билирүү каражаттарын тартуу менен билдируүгө жөндөмдүү (**КК-2**);

микшердик пульт, микрофондор, үндү иштегүү приборлору менен иштөөгө, ар кандай стереофониялык системаларды пайдаланууга жөндөмдүү (**КК-3**);

иште салттуу үн режиссура принциптерин жана үн жазуунун заманбап ыкмаларын пайдаланууга жөндөмдүү (**КК-4**);

ар кандай стилдеги жана доордогу музыканы жазууга жөндөмдүү (**КК-5**);

музыкалык аспаптардын (оркестрдик кыл, үйлөмө жана урма аспаптардын, фортепиано, орган, клавесин, арфалын) добуштарынын өзгөчөлүктөрүн, алардын ар кандай курамын (ансамблдик, оркестрдик), сүйлөө тилин, хордук ырды (хор жанрларын), музыкалык-театрдык оюндарды эске алуу менен үн жазууну жүргүзүүгө (**КК-6**);

эстрадалык фонограммаларды түзүү, биг-бендди, джаз-, поп- жана рок-ансамблдерди жазуу технологияларына ээ болууга жөндөмдүү (**КК-7**);

даяр жазуулар менен иштөөгө жана жазылган музыкалык материалды монтаждоого жөндөмдүү (**КК-8**);

фонограммаларды техникалык жактан реставрациялай алат (**КК-9**);

концерттик залдардын жана ачык аянттардын үн чыгаруу технологияларына ээ болуу (**КК-10**);

концерттик залдарда жана студиянын шартында үн жазуунун технологияларына ээ болуу (**КК-11**);

фонограммалардын сапатына кесиптик баа берүүгө жөндөмдүү жана даяр (**КК-12**);

чыгармачыл ойду жүзөгө ашыруу максатында акустикалык мейкиндикти түзүүнүн негизги мыйзамдарын колдонууга жөндөмдүү (**КК-13**);

режиссёр-коюучу, продюсер, композитор жана аткаруучулар менен чогуу чыгармачылыкта музыкалык чыгармалардын үндүк катарын түзүүгө жөндөмдүү (**КК-14**);

жамаатта башка кесиптин өкүлдөрү менен чогуу натыйжалуу чыгармачылыкка жөндөмдүү (**КК-15**);

кесиптик технологиялардан пайдаланууга жөндөмдүү (**КК-16**);

музыка өнөрүнүн чет өлкөлүк жана ата-мекендик тарыхы жагында билимдерди чыгармачыл процессте пайдаланууга жөндөмдүү (**КК-17**);

өзүнүн кесиптик чеберчилигин өркүндөтүүгө багытталган туруктуу жана системалуу чыгармачыл ишке жөндөмдүү (**КК-18**);

кесиптик ой-жүгүртүүдө креативдүүлүктүү көрсөтүүгө жөндөмдүү (**КК-19**);

педагогикалык иш жасаында:

орто жана жогорку кесиптик билим берүү мекемелеринде, кошумча билим берүү мекемелеринде, анын ичинде балдарга кошумча билим берүү жана жалпы билим берүү мекемелеринде үн педагогикалык иш жүргүзүүгө жөндөмдүү (**КК-20**);

педагогикалык иште жалпы педагогикалык, психологиялык-педагогикалык билимдерди пайдаланууга жөндөмдүү (**КК-21**);

педагогикалык иште алган билимин, жөндөмүн жана жеке чыгармачыл тажрыйбасын колдонууга жөндөмдүү (**КК-22**);

сабак өтүү принциптерине, ыкмаларына жана жүрүш-туруш формаларына, сабакка даярдануу методикасына ээ болуу (**КК-23**);

окуп жаткандарда окуу материалдарына чыгармачылык менен ой-жүгүртүүгө болгон керектөөнү тарбиялоого жөндөмдүү (**КК-24**);

маалыматтарды издеөнүн, тандоонун, системага салуунун жана пайдалануунун сарамжалдуу ыкмаларын колдонууга; чыгарылган атайын окуу-усулдук адабияттарда жана текстеш маселелерде багыт алууга, ар кандай усулдук системаларды талбай билүүгө жана окутуунун өз принциптерин жана усулдарын калыптандырууга жөндөмдүү (**КК-25**);

окуу процессин пландаштырууга, усулдук иш жүргүзүүгө, усулдук материалдарды

иштеп чыгууга, окуп жаткандарда көркөм керектөөнү жана көркөм табитти калыптаңдырууга жөндөмдүү (КК-26);

илим-изилдөө жана эксперттик иши жасында:

квалификацияга ылайык өз алдынча илим-изилдөө, эксперттик жана реставрациялык иш жүргүзүүгө жөндөмдүү (КК-27);

ун жазуунун, ун күчтөүүнүн жана акустиканын теориясы жагында изилдөө долбоорлорунун айрым этаптарын (бөлүктөрүн) жетектөөгө, аудиовизуалдык өнөрдө фонограммаларга, ун жолчолоруна, концерттик үн күчтүүдө үнгө эксперттик баа берүүгө жөндөмдүү (КК-28);

аткарылган иштин, илим-изилдөөнүн жыйынтыгын отчёт, реферат, илимий макала түрүнде берүүгө жөндөмдүү (КК-29);

уюштуруу-башкаруу ишмердиги жасында:

мамлекеттик (муниципалдык) маданий башкаруу органдарында, маданият мекемелеринде, чыгармачыл жамааттарда, союздарда жана коомдордо адистин, консультанттын, түзүмдүк бөлүмдүн жетекчисинин функцияларын жүзөгө ашырууга жөндөмдүү (КК-30);

чыгармачыл жамааттарда уюштуруу-башкаруу ишин жүзөгө ашырууга жөндөмдүү (КК-31);

маданий-агарттуу иши жасында:

ишмердиктин кесиптик-коомдук түрлөрүнө жана чыгармачыл уюмдар менен бирикмелердин иштерине жигердүү катышууга жөндөмдүү (КК-32);

көркөм өнөр жана маданият жагындагы жетишкендиктерди пропагандалоо максатында жалпыга маалымдоо каражаттары, билим берүү мекемелери жана маданият мекемелери (филармониялар, концерттик уюмдар, агенттиker) менен байланыш түзүүгө жөндөмдүү (КК-33);

алган билимин, жөндөмдүүлүктөрүн чыгармачыл долбоорлорду даярдоого колдонууга жөндөмдүү (КК-34);

Филология тармагындагы жана фи-логиялых изилдөөлөрдүн мето-дикалык ыкмалары жана методоло-гиялых принциптер системасын жана анын өнүгүш динамикасындагы заманбап илимий парадигмаларын кыргыз тилинде демонстрациялоо жөндөмдүүлүгү (КК-35);

Кыргыз тилинде коммуникациянын ар түрдүү сфера-сында кабыл алынган коммуникативдүү стратегияларды жана тактикаларды, риторикалык, стилистикалык жана тилдик нормаларды жана ыкмаларга ээ болот: кесиптик маселелерди чечүүдө кыргыз тилин адекваттуу пайдалана билүү жөндөмдүүлүгү (КК-36);

Филология тармагындагы жана башка гуманитардык илимдердеги жеке илимий изилдөөлөрү үчүн өз алдынча кыргыз тилинде толуктоолорду, сынчыл анализ жасоону жана кыргыз адабий тилиндеги теориялых жана практикалых билимин кесибине карай пайдаланууга жөндөмдүүлүгү (КК-37);

Түрдүү типтеги кыргыз тилинде тексттерди квалификациялуу интерпретациялоо, анын ичинде маңызын ачуу жана жаралуу дооруна байланышкан филологиялых билимди даңазалоо жана окутуу үчүн кыргыз адабий материалдарды анализдөө көндүмдөрүнө ээ болуу жөндөмдүүлүгү (КК-38);

Методикалык колдонмоловорду кыргыз тилинде даярдоо жана кесиптик багыт берүү иштерин уюштурууга жөндөмдүүлүгү (КК-39);

Бардык типтеги кыргыз тилинде тексттердин расмий-иштиктүү жана публицистикалых стилдерин түзүү, редактируу, рефераттоо жана системага салууга жөндөмдүүлүгү (КК-40);

Түрдүү типтеги кыргыз тилинде тексттерди (тексттин максатына тийиштүү стилин, жанрын өзгөртүү) жайгаштыруу жөндөмдүүлүгү (КК-41);

Ораторлук искусство көндүмдөрүн кыргыз тилинде пайдалануу менен эл алдында сүйлөөнү жана план-даштырууну даярдоо жөндөмдүүлүгү (КК-42);

Коммуникативдик өнүгүүнүн жана социо-маданий кырдаалдын моделин жана сценарийин кыргыз тилинде алдын-ала түзө билүү жөндөмдүүлүгү (КК-43);

Илимий, социалдык, педагогикалык, чыгармачылык жарнамалык, басып чыгаруучулук жана башка долбоор-лорду кыргыз тилинде иштеп чыгууга жана ага катышууга даяр болгон жөндөмдүүлүгү (КК-44);

Окуу сабактарын жана практика, семинар, илимий дискуссия жана конференцияларды кыргыз тилинде откөрүү жана уюштуруу көндүмдөрүнө ээ болуу жөндөмдүүлүгү (КК-45); алган билимин, жөндөмдүүлүктөрүн жана жеке чыгармачыл

5.2. Адистиги боюнча НБПнын структурасына талаптар.

Адистиги боюнча НБП структурасы төмөнкү блокторду камтыйт;

Таблица 1 - НБП структурасы

Адистиги боюнча НБП структурасы		Адистиги боюнча НБПнын көлөмү жана кредиттер боюнча анын блоктору
Блок 1	Дисциплиналар	278
	I. Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл	34
	II. Математика жана табигый илимий цикл	14
	III. Кесиптик цикл	230
Блок 2	Практика	12
Блок 3	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	10
Адистиги боюнча НБП көлөмү		300

Университет мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык адистиги боюнча НБПны иштеп чыгат жана улуттук квалификациялык алкакка ылайык окуу натыйжаларына жетишүү үчүн жооптуу.

Адистиги боюнча НБПнын ар бир блогуна тиешелүү дисциплиналардын (модулдардын) жана алардын эмгек сыйымдуулугунун, университет формасы боюнча анын өнүгүшүнүн жыйынтыктарына талаптарды эске алуу менен блок үчүн белгиленген көлөмдө өз алдынча аныктайт. Улуттук квалификация алкагында каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысы.

5.2.1. НБП адистиги боюнча төмөнкүлөрдү ишке ашырууну камсыз кылууга тийиш:

- тизмеси жана эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталган гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдин милдеттүү дисциплиналары. Бул дисциплиналарды ишке ашыруунун мазмуну жана тартиби тиешелүү адистик боюнча ЖОЖдун мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет (КР Билим берүү жана илим министрлигинин 2020 -жылдын 24 -февралындагы №202/1 бүйрүгү);

- өздөштүрүү үчүн милдеттүү болгон, бирок кредитке которулбаган жана адистиги боюнча билим берүү программасынын алкагына кирбеген, кеминде 360 сааттык көлөмдөгү дөнө тарбия жана спорт дисциплиналары.

5.2.2. 2 -блок "Практика" билим берүү практикасын (киришүү, өндүрүш, изилдөө иштери) жана өндүрүштүк (долбоорлоо, оперативдүү, педагогикалық, илимий -изилдөө иштери) практиканы камтыйт.

Университет практиканын бир же бир нече түрүн тандоого укуктуу, ошондой эле белгиленген кредиттердин чегинде практиканын кошумча түрүн түзө алат.

5.2.3. 3 -блок "Мамлекеттик аттестация" жеткирүүгө жана жеткирүүгө даярдыкты камтыйт, мамлекеттик экзамендер ақыркы квалификациялык ишти аткаруу жана коргоо (эгерде университет ақыркы мамлекеттик аттестацияга ақыркы квалификациялык ишти киргизсе).

5.2.4. НБП адистиктин алкагында милдеттүү жана тандалма бөлүк айырмаланат.

НБП адистиктин милдеттүү бөлүгү улуттук квалификация алкагынын деңгээлин эске алуу менен жалпы илимий, универсалдуу, социалдык жеке, жалпы маданий жана кесиптик компетенциялардын калыптанышын камсыз кылган дисциплиналарды жана практикаларды камтыйт.

Мамлекеттик аттестациянын көлөмүн кошпогондо, милдеттүү бөлүктүн көлөмү адистик боюнча билим берүү программасынын жалпы көлөмүнүн 50 пайзынан ашпоого тийиш.

НБПнын тандалма бөлүгүндө студенттер тиешелүү адистик боюнча дисциплиналарды тандай альшат, ошондой эле башка адистиктердин НБП дисциплиналарын тандоого уруксат берилет.

5.2.5. Университет ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдарга (алардын арызына ылайык) алардын психофизикалык өнүгүүсүнүн өзгөчөлүктөрүн, индивидуалдуу мүмкүнчүлүктөрүн эске алган адистикте НБПга окууга мүмкүнчүлүк бериши керек жана зарыл болгон учурда өнүгүү бузулууларын жана социалдык адаптацияны ондоону камсыздайт.

5.2.6. НБП ишке ашырууда потоктук сабактарда окуу топторунун толушу 40 студенттен жогору, семинардык сабактарда 25 студенттен кем эмес, практикалык сабактарда 12 – 15 студенттен кем эмес, ал эми музыкалык-теориялык, лабораториялык жана чеберчиликтин атайын курстары боюнча чакан топтоту сабактарда 8 студенттен кем эмес болушу керек, адистиги боюнча сабактар жеке өткөрүлөт.

5.3. Адистиги боюнча НБП жүзөгө ашыруунун шарттарына талаптар

5.3.1. Окуу процессин кадрдык жактан камсыз кылуу.

Адистерди даярдоодо НБП ишке ашыруу эреже катары окутулуучу сабактын профилине тийиштүү базалык билими бар жана илимий жана (же) илимий-усулдук иш менен системалуу түрдө иш жүргүзгөн педагогикалык кадрлар тарабынан камсыз кылынат.

Ушул НБП боюнча окуу процессин камсыз кылуучу окутуучулардын жалпы санында илимий даражасы жана (же) илимий наамы бар окутуучулардын үлүшү кеминде 65 пайыз болушу, ал эми илимдин докторунун илимий даражасы (анын ичинде чет өлкөдө берилген, берүү жөнүндө документтери белгиленген таануу жана эквиваленттүүлүктүү белгилөө жол-жобосунан өткөн даражалар) жана (же) профессордун илимий наамы окутуучулардын кеминде 10 пайзында болушу керек.

Кесиптик циклдин окутуучулары берген сабактарынын тийиштүү профилдери боюнча базалык билимге жана (же) илимий даражага ээ болууга тийиш.

Кесиптик цикл боюнча окуу процессин камсыз кылган окутуучулардын кеминде 40 пайзы (ставкалардын бутүндөй сандык маанисине карата келтирилген) илимий даражага жана (же) илимий наамга ээ болууга; илимдин докторунун илимий даражасы жана (же) профессордун илимий наамы окутуучулардын кеминде 12 пайзында болушу керек.

Билим берүү процессине профилдик уюмдар менен мекемелердин иштеп жаткан жетекчилеринин жана адистеринен ичинен окутуучулар тартылышы мүмкүн.

Илимий даражасы жана (же) илимий наамдары бар окутуучуларга тийиштүү кесиптик чөйрөдө мамлекеттик ардактуу наамдары (КР эл артисти, КР көркөм өнөрүнө

эмгек сицирген ишмер, КР эмгек сицирген артисти) илимий даражасы жана наамдары жок адамдар, кесиптик иштин профили боюнча мамлекеттик сыйлыктардын лауреаттары төнештирилет. Илимдин докторунун илимий даражасы барларга ардактуу наамдарды алган (КР эл артисти, КР көркөм өнөрүнө эмгек сицирген ишмер) адамдар жана мамлекеттик сыйлыктардын лауреаттары төнештирилет. Илимдин кандидатынын илимий даражасы барларга КР эмгек сицирген артистинин, КР маданиятына эмгек сицирген кызматкеринин ардактуу наамдарды алган адамдар төнештирилет.

Илимий даражасы жана (же) илимий наамдары бар окутуучулардын жалпы санынын жеткиликуу санына чейинкиси ошол адистик боюнча кеминде соңку 10 жыл жетекчи кызматтарда же жетектөөчү адистикте практикалык иш стажы бар окутуучулар менен алмаштырылыши мүмкүн.

Адистештируү боюнча теориялык жана практикалык даярдыктын мазмунуна жалпы жетекчилик жогорку окуу жайдын докторунун же кандидатынын илимий даражасы жана (же) профессордун же доценттин илимий наамы бар, жогорку кесиптик билим берүү мекемесинде иш стажы кеминде үч жыл болгон штаттагы илимий-педагогикалык кызматкерлер тарабынан 70% жүргүзүлүгө тийиш. Адистештируү боюнча теориялык жана практикалык даярдыктын мазмунуна жалпы жетекчиликке кесиптик иштин тийиштүү чөйрөсүндөгү жогору квалификациялуу адис да тартылыши мүмкүн.

5.3.2. Окуу процессин окуу-усулдук жана маалыматтык жактан камсыз кылуу.

Адистерди даярдоодо НБП бардык окуу курсары НБП сабактары (модулдар) боюнча окуу-усулдук куралдар жана материалдар менен камсыз кылууга тийиш.

Мындай ар бир сабактын (модулдун) мазмуну Интернет тармактарында жана билим берүү мекемесинин жергиликтүү тармактарында маалыматты коргоо боюнча белгиленген талаптарды аткаруу менен коюлууга тийиш.

Окуп жаткандардын аудиториядан тышкary иштери усулдук камсыз кылуу жана аны аткарууга кеткен убакытты негиздөө менен коштолууга тийиш.

Окуп жаткан ар бир адамга иликтенип жаткан негизги сабактар боюнча басылмалардан турган жана окуу жана окуу-усулдук адабияттардын укук ээлери менен түздөн-түз келишимдин негизинде түзүлгөн электрондук-китеңкана системасына жеткиликтүүлүк камсыз кылынууга тийиш. Муну менен бирге бир учурда окуп жаткандардын кеминде 25 пайызынын мындай системага жекече жеткиликтүүлүгү камсыз кылынууга тийиш.

Китеңкана фонду бардык циклдердин базалык бөлүктөрүнүн сабактары боюнча негизги окуу адабияттынын басылма жана (же) электрондук басылмалары менен НБПнын тийиштүү талаптарынын көлөмүндө окуп жаткан ар бир 100 адамга кеминде 50 нуска эсебинде (гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдин базалык бөлүгүнүн сабактары үчүн – соңку 10 жылда басылып чыккан), ошондой эле музыкалык чыгармалардын басылмалары, атайын хрестоматиялык басылмалар, партитуралар, опералык, хордук жана оркестрдик клавирлер менен толукталууга тийиш.

Кошумча адабияттар фонду окуу китеңкенең тышкary ар бир окуп жаткан 100 адамга жеткиликуу эсебинде расмий аныктама-библиографиялык жана мезгилдүү басылмаларды камтыйт.

Электрондук-китеңкана системасы Интернет тармагына кириүгө мүмкүн болгон бардык жерде окуп жаткандардын жекече кириү мүмкүнчүлүгү камсыз кылынууга тийиш.

Окуп жаткан ар бир адамга ата-мекендик кеминде беш атальштан жана чет өлкөлүк кеминде төрт атальштан турган журналдардын китеңкана фондуунун комплекттерине жеткиликтүүлүк камсыз кылынууга тийиш

Ата-мекендик жана чет өлкөлүк жогорку окуу жайлары жана уюмдар менен операциялык маалымат алмашуу интеллектуалдык менчик жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамынын жана интеллектуалдык менчик жагындагы Кыргыз Республикасынын эл аралык келишимдеринин талаптарын сактоо менен жүргүзүлүгө тийиш. Окуп жаткандар үчүн маалыматтардын заманбап кесиптик базаларына,

маалыматтык аныктамаларга жана издеө системаларына жеткиликтүүлүк камсыз кылышууга тийиш.

(Адисти) даярдоо багыты боюнча НБП киргизүүдө жогорку окуу жайынын илимий кенеши тийиштүү НБПны жүзөгө ашырууга каражаттардын өлчөмүн бекитет.

НБПны жүзөгө ашырууну финанссылоо жогорку окуу жайын финанссылоонун белгиленген ченеминен төмөн болбогон көлөмдө жүргүзүлүүгө тийиш.

5.3.3. Окуу процессин материалдык-техникалык жактан камсыз кылуу.

Адисти даярдоонун НБПны ишке ашырып жаткан жогорку окуу жайы колдонуудагы тийиштүү санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана ченемдерге ылайык студенттерге жогорку окуу жайынын окуу планы менен каралган лабораториялык, практикалык, сабактык жана сабактар аралык даярдоонун жана илимий-изилдөө иштеринин бардык түрлөрүн өткөрүүнү камсыз кылган материалдык-техникалык базасы болушу керек. 1 студентке пайдалуу аяңт 13 кв.метрден кем болбошу керек. Кеминде 1 актовый зал, 1 спортивный зал, 1 ашкана жана 1 медициналык пункт болушу керек.

Үн режиссуралык (колдонуу жактары боюнча) (адистикти) даярдоо багыт боюнча НБПны жүзөгө ашыруу үчүн ЖОЖ төмөнкүлөргө ээ болууга тийиш:

окуу аудиторияларына, адистештирилген жайларга: үн жазуу аппараттык жайга жана угуу, үн жазуучу кесиптик студиялар үчүн мамлекеттик стандартка (ГОСТ) ылайык иштетилген акустика, жана кесиптик контролдук, үн чыгаруучу, үн жазуучу жана үндү монтаждоочу комплекттер менен жабдылган бөлмөлөргө;

“таза фонограммалык” жазуу шартында иштөө үчүн: портативдүү микшердик пульт, санариптик рекордер, «пушка» микрофондору, шамалдан коргоочулары, узундугу 3,5 - 4,5 метрлик кайырмак, радио-микрофондор, кулакчалардан турган үн жазуучу техникалардын комплектине (үндү баштапкы жазуу үчүн) жана башка техникаларга.

Студиянын жабдуулары бардык жанрдагы музикаларды жазууга, ошондой эле монтаж, жалгаштыруу, фонограммаларды реставрациялоого мүмкүндүк берүүгө тийиш.

“Фортепиано” предмети боюнча сабактарды өтүү үчүн ЖОЖ роялдар менен камсыз болууга тийиш. ЖОЖдо музикалык аспаптарды күтүү, тейлөө жана ондоо үчүн шарттар камсыз кылышууга тийиш.

ЖОЖ жалпы кесиптик жана кесиптик циклдеги сабактарды камсыз кылуу үчүн аудиожазуу фонду менен фонеткасына, зарыл заманбап үн техникалык жабдуулары менен үн жазуу жана чыгаруу бөлүмүнө ээ болууга тийиш.

ЖОЖ музикант-аткаруучулар жана чыгармачыл аткаруучу жамааттардын жекече практикалык сабактарды өтүшү үчүн окуу сабактарынын программаларына ылайык шарттар менен камсыз кылууга тийиш.

ЖОЖ лицензиялык программалык камсыз кылуунун зарыл комплекттери менен камсыз болууга тийиш.

билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгил-мезгили менен рецензиялоо;

окуп жаткандардын билиминин жана жөндөмүнүн, бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясынын деңгээлине баа берүүнүн калыс жол-жоболорун иштеп чыгуу;

окутуучулар курамынын компетенттүүлүгүн камсыз кылуу;

ишмердикке (стратегияга) баа берүү жана иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу менен башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн-өзү текшерүүнү туруктуу жүргүзүү;

өзүнүн ишмердигинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө коомчулукка маалымдоо.

5.3.4. Бүтүрүүчүлөрдүн даярдыгынын сапатын баалоо

Адисти даярдоодо НБПны өздөштүрүүнүн сапатына баа берүү окуп жаткандардын жетишкендиктерине учурдагы контролдукту, аралык аттестациялоону жана бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтышы керек

Ар бир сабак боюнча билимдерди учурдагы жана ортолук контролдоонун

конкреттүү формалары жана жол-жоболору жогорку окуу жайы тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана окутуунун биринчи айынын ичинде окуп жаткандарга маалымат үчүн жеткирилет.

Окуп жаткандарды тийиштүү НБП талаптарына этап-этап боюнча алардын жеке жетишкендиктерине ылайыктуулугуна аттестациялоо үчүн (жетишкендиктерге учурдагы контролдоо жана аралык аттестациялоо) типтүү тапшырмаларды, контролдук иштерди, академиялык концерттерди, билимин, көндүмдөрдү жана ээ болгон компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү тесттерди жана контролдоо ыкмаларын камтыган баалоочу каражаттардын фонду түзүлөт.

Баа берүүчү каражаттардын фонддору ЖОЖ тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

ЖОЖ тарабынан адистердин келечектеги кесиптик ишинин шарттары менен алардын компетенциясына баа берүү жана контролдоо системасына мүмкүн болушунча жакындаатуу үчүн шарт түзүлүүгө тийиш. Бул максатта конкреттүү сабактардын окутуучуларынан тышкары тышкы эксперттер катары иш берүүчүлөр (таламдаш тараптардын өкүлдөрү), текстеш сабактарды өткөн окутуучулар жигердүү тартылууга тийиш.

Бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо төмөнкүдөй сынактардан турат:

1. **Бүтүрүүчү квалификациялык иш.**
(Дипломдук фильмди коюу)
2. **Унрежиссуранын теориясы жана методикасы**
3. **Дисциплина аралык жыйынтыктоочу аттестациялоо**

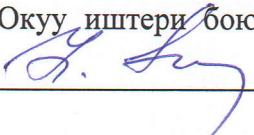
Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация бүтүрүүчү квалификациялык ишти (дипломдук долбоорду (ишти)) жана мамлекеттик сынакты камтыйт.

Бүтүрүүчү квалификациялык иштин (дипломдук долбоордун (иштин)) мазмунуна, көлөмүнө жана структурасына, ошондой эле мамлекеттик сынакка карата талаптардын программасы ЖОЖ тарабынан аныкталат.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын курамына кирген аттестациялык сыноолор студенттин жетишүүсүнө жана ортолук аттестациялоого учурдагы контролдун негизинде даярдык деңгээлине баа берүү менен алмаштырылбайт.

570013 үн режиссерасы (колдонуу жактары боюнча) багыты боюнча ушул стандарт базалык ЖОЖдун - Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университетинин алдындагы көркөм өнөр жагындагы билим берүү боюнча Окутуу-усулдук бирикмеси тарабынан иштелип чыккан.

ОМБ төрагасы:

Тулубердиев К.К. - Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Окуу иштери боюнча проректору, пед. илим. кандидаты, кафедранын профессору 

ОМБ мүчөлөрү:

Акматалиев К.С.- КР маданиятына эмгек сицирген ишмер, Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Кино кафедрасынын профессору 

Алсаитова Д.А. – Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Окуу бөлүмүнүн башчысы, Музыкалык-теориялык дисциплиналар кафедрасынын доценти 

Ахмадеев Л. А.- КР маданиятына эмгек сицирген ишмер, Телекөрсөтүү жана радиоуктуруу кафедрасынын доценти *Жакшыров*

Шершенова Р.- КР маданиятына эмгек сицирген ишмер, Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Телекөрсөтүү жана радиоуктуруу кафедрасынын доценти *Шершенова*

Бугучиев Т.Н.- Б.Бейшеналиева атындагы КММИУнун Кино жана Телевидение факультетинин деканы, Телекөрсөтүү жана радиоуктуруу кафедрасынын улук окутуучусу *Т.Бугучиев*